Namaz… Namaz… Namaz…

Elazığ’dan Ümit: “Yeni Müslüman olmuş ve hiç namaz kılmasını bilmeyen birisi, farz namazını farz ve sahih olarak nasıl kılar? Namazı öğreninceye kadar farziyeti yerine getirmesi açısından namazda asgarî neler yapmalı ve okumalıdır?”

İslâmiyet’te zorluk yoktur. İslâmiyet’in tüm emir ve tekliflerine kolaylık nüfuz etmiştir. Çünkü İslâmiyet rahmet dînidir. Çünkü Allah Gafûr ve Rahîm’dir.1 Çünkü Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) “Âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir.”2 Çünkü İslâmiyet tüm dünya insanını kucaklamakta, tüm bölgelerin halklarını muhatap almaktadır. Çünkü insan—farkında olsun veya olmasın—rahmete ve mağfirete ekmekten, sudan ve havadan daha çok muhtaçtır. İnsan âcizdir. İnsan zayıftır. İnsan fakirdir. İnsan günahkârdır.

İnsan, Allah’a sığındığı dakikada tüm dert ve sıkıntılarından kurtulabilmekte, tüm âcizliğini, zayıflığını, fakîrliğini, kimsesizliğini, yalnızlığını yok saymakta, unutmakta ve gerçek bir kudret, gerçek bir kuvvet, gerçek bir zengin, gerçek bir kimse ve gerçek bir dost bulmaktadır. Yani Allah’ı bulmaktadır. Herşeyi bulmaktadır. Üstad Bedîüzzaman’ın ifâdesiyle, “O’nu bulsan, her matlûbunu buldun. Hadsiz minnetlerden, korkulardan kurtuldun”3, “Madem O var; her şey var”4, “Madem Sen bâkîsin; yeter! Her şeye bedelsin! Madem Sen varsın, her şey var!”5

Allah’ı bulmanın en kısa ve en vazgeçilmez yolu îmândır. İmân, insanı doğrudan Yaratıcısına, Sahibine, Ustasına, Mâlikine, Sultanına, Rabbine bağlıyor.6 Îmân ile Sâni-i Zülcelâl’ine bağlanan herkes, namaz ile bu bağlılığı ve intisabı muhakkak hayata geçirmeli ve güçlendirmelidir. İslâmiyet’te îmândan sonra en yüksek hakîkat ise namazdır.7 Namazda ruhun, aklın ve kalbin büyük bir rahatı vardır. Hem namaz cisme de o kadar ağır bir iş değildir. Namaz kılanın diğer mubah dünyevî amelleri de, güzel bir niyet ile ibâdet hükmünü alır. Namaz kılmakla insan bütün ömür sermayesini âhirete mal eder. İnsan, fânî ömrünü namazla bâkîleştirir.8

Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm), “Namaz nurdur!” buyurmuştur.9 Üstad Bedîüzzaman Hazretleri bu hadisi şöyle tefsir etmiştir: “Eğer namazı kılsan, o namazın ile, o âlemin Sâni-i Zülcelâline müteveccih olsan, birden sana bakan âlemin tenevvür eder (nurlanır). Âdetâ, namazın, bir elektrik lâmbası ve namaza niyetin,

onun düğmesine dokunması gibi o âlemin zulümâtını (karanlıklarını) dağıtır. Ve o herc ü merc-i dünyeviyedeki karma karışık perişâniyet içindeki tebeddülât ve harekât, hikmetli bir intizam ve mânidar bir kitâbet-i kudret olduğunu gösterir, "Allah göklerin ve yerin nûrudur"10 âyet-i pürenvârından bir nuru senin kalbine serper. Senin o günkü âlemini, o nurun in'ikâsıyla (yansıyıp seni kucaklamasıyla) ışıklandırır. Senin lehinde nurâniyetle şehâdet ettirir."11

İnsan ne kadar câhil olursa olsun, ne kadar âmî olursa olsun, ne kadar bilinçsiz olursa olsun, ne kadar yabanî olursa olsun, namaz kılmasına hiçbir şey engel değildir. Her hal ve durumda namazı çok rahat öğrenebilir ve çok rahat kılabilir. Çünkü İslâmiyet namazı insanın özel şartlarına kadar indirgemiş ve kolaylaştırmıştır.

İslâmiyet'e yeni giren bir Müslüman, ilk plânda namazın on iki farzını öğrenir ve hemen ilk vakitte uygulamaya başlar. Yani namazın farzları arasında bulunan temizliği, gusül abdesti ve namaz abdesti almayı, üstünü, başını ve namaz kıldığı yeri temiz tutmayı ve tahâreti birinci plânda öğrenir. Namazı vakti içinde kıbleye dönerek kılacağını öğrenir. Bunlar zor şeyler değildir ve namazın farzlarındandır.

Sonra hemen ilk fırsatta Fâtihâ Sûresini öğrenir. Fakat Fâtihâ Sûresini öğrenme süreci içerisinde namaz vakti girmişse namazını ihmal etmez; kılar. Namazını şöyle kılar:

Dört mezhebe göre, bu durumda kişi Kur'ân-ı Kerîm'den Fâtihâya denk her hangi bir âyet biliyor ise Fâtiha yerine okur; yalnızca kısa bir âyet biliyor ise bildiği âyeti Fâtihâ Sûresi kadar tekrar eder. Eğer Fâtihâ Sûresini ezberleyinceye kadar namaz vakti geçecekse, ilk plânda kısa bir âyet ezberler ve bu âyeti Fâtihâ Sûresi yerine Fâtihâ Sûresi okuma süresi kadar tekrar tekrar okur. Nitekim Cenâb-ı Hak; "O halde Kur'ân'dan kolay geleni okuyun"12 buyurmuştur. Peygamber Efendimiz de (asm): "Namaza kalktığın zaman abdestini tam al; sonra kıbleye dön; sonra da Kur'ân'dan sana kolay geleni oku"13 buyurmuştur.

Şâfîî ve Hanbelî mezheplerine göre bunu da yapmaya şimdilik güç yetiremeyen kimse, Fâtiha Sûresi okuma süresi kadar içinden "Allah Allah Allah Allah" der. Bunu da bilmiyor ise kıyamda Fâtiha Sûresi okuyabilecek kadar bekleyip susar, tefekkür eder. Mâlikîlere göre böyle birisi Fâtihâ'yı öğreninceye kadar namazda bir imama uyar; uyacak imam bulamayan kimse ise, iftitah tekbiri ile rükû arasında bir süre bekler. Bu süre içinde Allah'ı zikretmesi mendup olur.

Fâtihâ Sûresinden sonra Ettahıyyâtü'yü öğrenir. Daha sonra zamm-ı sûre olarak okuyabileceği kısa sûreleri öğrenir. Daha sonra ise namazın diğer duâ, zikir, tekbir

ve tesbihlerini öğrenir.

Fakat bu süreçlerin hiç bir yerinde namazı geciktirmeye meydan vermez. Duâ, zikir, tekbir ve tesbihleri yerli yerince bilmese de namazını kılar. Şöyle kılar: Mümkünse bir imama uyar. Bir imama uyması halinde hiçbir şey okumasına gerek kalmaz.

Bir imama uyma imkânı yoksa, kendisi Allah rızâsı için namaz kılmaya niyet eder, başlangıç tekbirini alır, kıyamda durur, kıraatini yukarıda ifâde ettiğimiz şekillerden biriyle yapar, rükû yapar, secde yapar, teşehhüt miktarı oturur.

Bu hareketlerin içinde yer alan tesbih, tekbir, duâ ve zikirleri bilmese de bunları yapar; bu duâları ise bilâhare öğrendikçe okumaya başlar. Öğrendikçe namazını kemâle erdirir.

Dipnot:
1-Zümer Sûresi, 39/53;
2-Enbiyâ Sûresi: 107;
3-Mektûbât, s. 219;
4-a.g.e., 221;
5-Lem'alar, s. 21;
6-Sözler, s. 281;
7-Tarihçe-i Hayat, s. 128;
8-Sözler, s. 27;
9-Riyâzu's-Sâlihîn, 25;
10-Nûr Sûresi: 35;
11-Sözler, s. 247;
12-Müzemmil Sûresi, 73/20;
13-Buhârî, Vüdû', 29;
14-Sözler, s. 247.